

Vergaderjaar 2023–2024

23 432

De situatie in het Midden-Oosten

Nr. 498

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 oktober 2023

Op 10 en 11 oktober is uw Kamer geïnformeerd over de voorgenomen repatriëring van Nederlanders (Kamerstuk 32 432, nr. 497) vanwege de situatie in Israël en de Palestijnse Gebieden (Kamerstuk 32 432, nr. 496).

Met deze brief informeren wij uw Kamer over de actuele stand van zaken hieromtrent. De afgelopen periode is onafgebroken gewerkt door zowel het Ministerie van Defensie als het Ministerie van Buitenlandse Zaken om gestrande Nederlanders te repatriëren.

De meest recente ontwikkelingen zijn tot en met 17 oktober in deze brief meegenomen om uw Kamer zo volledig mogelijk te informeren. Vanwege de snelle ontwikkelingen kan sommige informatie achterhaald zijn wanneer de Kamer deze brief ontvangt. Wij vragen hiervoor uw begrip.

Stand van zaken

Repatriëring is primair bedoeld voor gestrande reizigers met de Nederlandse nationaliteit en een permanente verblijfplaats in Nederland, indien zij geen andere mogelijkheden hebben om deze gebieden te verlaten. De bij Buitenlandse Zaken geregistreerde gestrande reizigers die de wens hadden het land te verlaten zijn inmiddels vertrokken. Er melden zich nog dagelijks Nederlanders via Buitenlandse Zaken, maar dat aantal neemt af.

De repatriëringsvluchten uit Tel Aviv zijn tot dusver voorspoedig verlopen. Tot nu toe heeft Nederland zes repatriëringsvluchten uitgevoerd. Woensdag 11 oktober vertrok het eerste militaire vliegtuig uit Tel Aviv, waarna elke volgende dag opnieuw een toestel volgde. Deze vluchten zijn op verzoek van het Ministerie van Buitenlandse Zaken door Defensie uitgevoerd met een militair transportvliegtuig van de multinationale eenheid die is gestationeerd op de vliegbasis Eindhoven en Keulen. Sinds 11 oktober was ook het Snel Consulair Ondersteuningsteam (SCOT) van

Buitenlandse Zaken ter plaatse om deze vluchten te faciliteren. Een onbekend aantal Nederlanders heeft de regio zelfstandig verlaten.

In totaal zijn 751 Nederlanders gerepatriëerd met de zes vluchten die tot nu toe zijn uitgevoerd. Tevens heeft Nederland 136 paspoorthouders van andere landen gerepatriëerd.¹ Ook op repatriëringsvluchten van andere landen en andere EU-lidstaten zaten Nederlanders aan boord. Daar waar landen kunnen, worden elkaars burgers bijgestaan.

Vooruitblik

De huidige veiligheidssituatie in Israël en de Palestijnse Gebieden, m.n. in de Gazastrook, is zeer onvoorspelbaar en kan elk moment verder verslechteren. Daarbij wordt het steeds moeilijker om op eigen gelegenheid uit Israël te vertrekken, omdat het aantal reguliere lijnvluchten afneemt. Hoewel er nog steeds nieuwe aanmeldingen voor repatriëringsvluchten binnenkomen, neemt het aantal aanmeldingen op moment van schrijven af. Ook blijkt dat een aanzienlijk deel van de mensen die geregistreerd stonden om aan boord te gaan van een repatriëringsvlucht, zonder opgave van reden niet zijn verschenen bij de gate voor inchecken en boarding. Ook andere landen ervaren afname in vraag. Nieuwe aanmeldingen komen vooral van Nederlanders die hun permanent verblijf in Israël hebben.

Defensie is voornemens om a.s. woensdag nog een repatriëringsvlucht uit te voeren, eventueel in samenwerking met partners. Voor de dagen erna verkennen we wat nodig en mogelijk is.

Het crisisteam van het Ministerie van Buitenlandse Zaken informeert de Nederlanders die zich in Israël en de Palestijnse gebieden bevinden actief en roept hen op zich te blijven registreren indien zij willen vertrekken. Daarnaast staat de Nederlandse vertegenwoordiging in Ramallah in contact met de Nederlanders die zich in Gaza bevinden. Samen met andere EU-lidstaten wordt alles op alles gezet om deze EU-paspoorthouders via een humanitaire corridor over de grens bij Rafah te laten vertrekken uit Gaza naar Egypte.

Tegelijkertijd bereiden het Ministerie van Buitenlandse zaken en het Ministerie van Defensie zich voor op verschillende scenario's voor het geval de situatie in Israël en de Palestijnse gebieden nog verder verslechtert. Ter voorbereiding hierop zijn vanuit Defensie en Buitenlandse Zaken reeds enkele liaisons, respectievelijk SCOT-teams ter plaatse in de regio (o.a. in Cyprus). Daarnaast heeft het Ministerie van Defensie op 15 oktober jl. een team van militairen ingevlogen naar Libanon. Dit team ondersteunt de Nederlandse ambassade in Beiroet voor het geval de veiligheidssituatie in Libanon aanzienlijk verslechtert als gevolg van het conflict in Israël en de Palestijnse Gebieden. De Minister van Buitenlandse Zaken sprak gisteren met haar counterpart in Libanon. Zij benadrukte het belang van regionale de-escalatie. Het continue in gesprek blijven over de situatie in de regio is van belang. Ook de militairen die nu aanwezig zijn in de regio dragen bij aan het monitoren van de ontwikkelingen in de regio. Met hun aanwezigheid versterken zij tevens het netwerk van Defensie in de regio, waardoor indien nodig sneller gehandeld kan worden.

Reisadviezen

Het kabinet monitort doorlopend de veiligheidssituatie in Israël, de Palestijnse Gebieden en omliggende landen. Het Ministerie van Buiten-

¹ Bijlage 1. Infographic

landse Zaken past waar nodig het reisadvies aan. Voor Israël en de Palestijnse Gebieden zijn de reisadviezen de afgelopen dagen, terwijl de ontwikkelingen zich snel opvolgden, meerdere keren aangepast. Ook voor Libanon is het reisadvies al aangescherpt vanwege de ontwikkelingen in Israël en Gaza. Momenteel worden niet-essentiële reizen naar Libanon ontraden, en er wordt geadviseerd niet te reizen naar de grensregio's. Nederlanders die in Libanon zijn worden geadviseerd na te gaan of hun aanwezigheid strikt noodzakelijk is en worden gewezen op uitreis mogelijkheden.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H.G.J. Bruins Slot

De Minister van Defensie,
K.H. Ollongren